

Protokół z II spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy dotyczącego opracowania projektu Planu Ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004

Spotkanie odbyło się **w dniu 9 listopada 2023 r.**, w Hotelu „Białowieskim” Conference, Wellness & Spa (ul. Stoczek 218 B, 17-230 Białowieża). Było to drugie spotkanie z cyklu trzech planowanych spotkań konsultacyjnych z udziałem Zespołu Lokalnej Współpracy, dotyczących opracowania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 Puszcza Białowieska PLC200004 z wyłączeniem powierzchni Białowieskiego Parku Narodowego.

W spotkaniu wzięło udział 60 osób reprezentujących różne podmioty i instytucje, których działalność związana jest z przedmiotowym obszarem, a także przedstawiciele lokalnej społeczności. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele następujących podmiotów / instytucji:

- 1) Nadzór Naukowy z ramienia Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku
- 2) Technikum Leśne w Białowieży
- 3) Urząd Gminy Narewka
- 4) Instytut Nauk Leśnych Politechniki Białostockiej
- 5) Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie RZGW w Białymstoku
- 6) Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku
- 7) Podlaska Izba Rolnicza
- 8) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy Białystok
- 9) Białowieski Park Narodowy
- 10) Nadleśnictwo Białowieża
- 11) Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział Białystok
- 12) Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży
- 13) Urząd Gminy Białowieża
- 14) Nadleśnictwo Hajnówka
- 15) Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
- 16) Nadleśnictwo Bielsk
- 17) Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
- 18) Usługi Ekologiczne Alojzy Przemyski
- 19) Polskie Koleje Państwowe PLK SA ZLK w Białymstoku
- 20) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Podlaski Oddział Regionalny
- 21) Nadleśnictwo Browsk
- 22) Lokalna Grupa Działania „Puszcza Białowieska”
- 23) Podlaski Urząd Wojewódzki
- 24) Uniwersytet Warszawski, Wydział Biologii
- 25) Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie

- 26) Stowarzyszenie Miłośników Żubrów
- 27) Centrum Ochrony Mokradeł
- 28) Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

Spotkanie rozpoczęła około godziny 10.00 Pani Beata Bezubik, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku, która przywitała wszystkich uczestników i zachęciła ich do aktywnego udziału w pracach ZLW.

Następnie wygłoszona została prezentacja, podczas której przedstawione zostały wstępne wyniki badań wykonanych w 2023 r. na potrzeby projektu Planu Ochrony. Wprowadzenie wygłosił dr Alojzy Przemyski (koordynator projektu Planu), a następnie zaprezentowano referaty o następującej tematyce:

- 1) Stan zaawansowania prac wykonanych na potrzeby projektu Planu w zakresie siedlisk przyrodniczych (źródła informacji o przedmiotach ochrony, aktualny stan zbadania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia) – referujący mgr Jan Starus (siedliska nieleśne) i dr Tomasz Paciorek (siedliska leśne);
- 2) Stan zaawansowania prac wykonanych na potrzeby projektu Planu w zakresie gatunków roślin i mchów (źródła informacji o przedmiotach ochrony, aktualny stan zbadania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia) – referujący mgr Jan Kucharzyk;
- 3) Stan zaawansowania prac wykonanych na potrzeby projektu Planu w zakresie gatunków ptaków (źródła informacji o przedmiotach ochrony, aktualny stan zbadania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia) – referujący mgr Oliwier Myka i mgr Wojciech Sobociński;
- 4) Stan zaawansowania prac wykonanych na potrzeby projektu Planu w zakresie gatunków zwierząt innych niż ptaki (źródła informacji o przedmiotach ochrony, aktualny stan zbadania przedmiotów ochrony, stwierdzone zagrożenia) – referujący dr Alojzy Przemyski (ważki i ślimaki), dr hab. Marcin Sielezniew (motyle), mgr Piotr Przemyski (chrząszcze), dr hab. Artur Osikowski (płazy) i mgr Marcin Zegarek (ssaki).

Po wygłoszeniu referatów rozpoczęła się dyskusja. Jako pierwszy zabrał głos dr Dan Wołkowycki (Politechnika Białostocka, Wydział Leśny). Zasugerował on uznanie za starorzecza zbiorników powstałych w ramach renaturyzacji rzeki Narewka, które chociaż powstały sztucznie, są bardzo zbliżone siedliskowo do naturalnych. Przestrzegł też przed pochopnym wykreślaniem z listy przedmiotów ochrony niektórych siedlisk, zwłaszcza typowych dla Puszczy i obecnie reliktowych, np. świetlistej dąbrowy. Przeciwnie, o takie siedliska należy szczególnie dbać, a poprzez zabiegi ochronne umożliwiać ich zachowanie oraz poprawiać stan. Z bardzo dobrym efektem udało się to uzyskać np. w Puszczy Knyszyńskiej.

Odpowiadając na ten apel, dr Alojzy Przemyski zapewnił, że w sprawie świetlistych dąbrów zachowana zostanie duża ostrożność. Wprawdzie dawny, historyczny płat tego siedliska uległ grądowieniu, ale w innych lokalizacjach możliwe jest jego istnienie.

Jako kolejny zabrał głos Pan Krzysztof Zamojski reprezentujący Nadleśnictwo Hajnówka. Zwrócił on uwagę na potrzebę wycinki niektórych starych drzew, w tym nawet

stanowiących potencjalne siedlisko chronionych gatunków chrząszczy. Niekiedy znajdują się one w miejscach licznie odwiedzanych przez turystów i miejscową ludność. W takich przypadkach procedury bezpieczeństwa wymuszają wycinkę drzew. Drugim poruszonym problemem przez P. Zamojskiego była konieczność zatrzymania części wody w Puszczy Białowieskiej, spływającej ciekami.

W odpowiedzi dr A. Przemyski w pełni zgodził się z przedmówcą w sprawie ochrony zasobów wodnych oraz zachowania wilgotności w Puszczy. W przypadku wycinki starych drzew, jest to problem lokalny i nie dotyczy całej Puszczy. Oczywiście, zupełnie zrozumiałe i absolutnie konieczne jest usuwanie takich okazów na terenach licznie odwiedzanych (np. przy szlakach turystycznych).

Jako ostatni zabrał głos w dyskusji Pan Jan Balcerzak z Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, który zwrócił uwagę na dwa problemy. Pierwszym było zapytanie o ewentualną ekspertyzę hydrologiczną, która powinna zawierać rozwiązanie zagadnienia zatrzymania części wód w Puszczy. Drugie zagadnienie to sugerowane zróżnicowanie zabiegów ochronnych (np. koszenia), w celu dostosowania ich do konkretnych przedmiotów ochrony.

Dr A. Przemyski zgodził się z tą opinią, wyrażając przekonanie, że koszenie łąk trzeba zróżnicować, w zależności od przedmiotu ochrony na danym terenie. W niektórych lokalizacjach trzeba kosić częściej (zwłaszcza w przypadku siedlisk ptaków), a w innych rzadziej (siedliska motyli). W odpowiedzi na pytanie o ekspertyzę hydrologiczną – została ona wykonana i jest częścią projektu Planu Ochrony.

Ponieważ nie było więcej zgłoszonych uwag, dr A. Przemyski przypomniał zebrany, że przez cały okres prac nad projektem Planu Ochrony istnieje możliwość zgłaszania wszelkich problemów, pytań i wątpliwości dotyczących projektu Planu.

Spotkanie zakończyło się około godziny 15.00. Pani Dyrektor Beata Bezubik podziękowała wszystkim uczestnikom za udział i zakończyła spotkanie.

Opracował Koordynator projektu Planu

Dr Alojzy Przemyski